

Vyhodnocení povodně v září 2024: včasné varování zabránilo větším škodám. Stát uvolňuje další prostředky na ochranu

17.9.2025 - Veronika Krejčí | Ministerstvo životního prostředí ČR

Záříjové povodně z roku 2024 způsobily škody za téměř 70 miliard korun a patří mezi tři nejhorší v historii České republiky. Díky včasné předpovědi meteorologů a technickým opatřením se však podařilo zabránit ještě větším ztrátám. Ministerstvo životního prostředí podpořilo více než 20 tisíc domácností částkou přes 800 milionů korun a obce získaly 1,3 miliardy na obnovu infrastruktury. Aktuálně resort uvolňuje další tři miliardy korun na kombinaci technických i přírodě blízkých protipovodňových opatření a připravil novelu vodního zákona, která má urychlit jejich realizaci. Závěrečná zpráva potvrdila, že se osvědčilo včasné varování, aktivní role povodňových orgánů i lepší komunikace s veřejností. Naopak je potřeba posílit energetickou soběstačnost obcí, záložní komunikační systémy a individuální připravenost obyvatel na krizové situace.

„Záříjové povodně potvrdily nutnost realizace technických, organizačních i těch přírodě blízkých opatření, která nelze vzájemně nahradit. Technická opatření o dostatečné kapacitě dokázala ochránit města a obce tam, kde byla provedena. Pro nové projekty protipovodňové ochrany byla připravena stavební povolení a jejich realizace v celkové hodnotě přes tři miliardy korun proběhne letos a v roce 2026,“ říká ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).

Jen z rozpočtu Ministerstva životního prostředí směřovalo na bezprostřední pomoc po povodni více než 800 milionů korun pro více než 20 tisíc domácností. Dalších zhruba 1,3 miliardy korun získaly obce na obnovu vodohospodářské infrastruktury.

Aktuálně vyjednal ministr životního prostředí Petr Hladík uvolnění dalších prostředků ze státního rozpočtu na realizaci protipovodňových opatření včetně oblastí zasažených loňskými povodněmi. Celkem tři miliardy korun podpoří revitalizaci vodních toků i přírodě blízká protipovodňová opatření, která zadržují vodu v krajině. Žádosti o dotace ve výši až 100 % začne Státní fond životního prostředí ČR přijímat od 1. října 2025.

Celkový odhad ekonomických dopadů povodně v září 2024 dosáhl částky 69,9 mld. Kč, což tuto povodeň řadí mezi tři nejhorší v historii České republiky (spolu s povodněmi v letech 2002 a 1997). Poškozeno bylo téměř 14 tisíc objektů určených k bydlení (rodinné i bytové domy), z nichž minimálně 104 bylo určeno k demolici. Díky správné předpovědi meteorologů a včasným opatřením se ale podařilo podstatně vyššímu množství škod zabránit.

Povodňová prevence a investice

Zpráva shrnuje také hlavní doporučení a úkoly, které před Českou republikou leží v oblasti prevence a zmírnění budoucích povodní. Týkají se řady oblastí od investic do protipovodňových opatření, přes zlepšení plánů pro zvládání povodňových rizik, až po lepší koordinaci napříč všemi resorty.

Zpráva ukázala, že je potřeba se nyní zaměřit na zlepšení soběstačnosti v zajištění dodávek elektrické energie a komunikace v případě kritické situace, a to na úrovni obcí a vybraných objektů, složek Integrovaného záchranného systému a dalších účastníků ochrany před povodněmi. *„Pro zvládnutí krizové situace, jako jsou povodně, je potřeba mít připravený záložní zdroj energie a také*

náhradní systém komunikace, ideálně satelitního spojení na úrovni starosty obce, které bude možné použít v případě výpadků infrastruktury. Také je nezbytné podporovat individuální schopnost zvládnutí krizových situací jednotlivci a komunitami,“ uvedl ministr Petr Hladík.

Závěrečná zpráva obsahuje vyhodnocení potenciálního vlivu vodního díla Nové Heřminovy na průběh povodně v září 2024. Ukázalo se, že nádrž představuje mimořádně efektivní řešení povodňové ochrany v povodí Opavy. Posouzení funkce plánované nádrže Nové Heřminovy včetně celého souboru protipovodňových opatření na vodních tocích prokazuje, že jejich existence by zásadním způsobem snížila kulminační průtok o cca 60 až 65 % v úseku nad přítokem Opavice a významně tak eliminovala rozsah povodňových škod na celém úseku Opavy pod nádrží. Státní podnik Povodí Odry již podal žádost o povolení záměru.

Ministerstvo životního prostředí připravilo návrh novely vodního zákona, který má vzhledem ke složitosti a časové náročnosti realizace usnadnit výstavbu protipovodňových opatření tím, že tyto stavby prohlašuje za stavby ve veřejném zájmu. *„Připravená novela zákona reaguje přímo na loňské povodně a na konkrétní problémy, které při nich nastaly. Například řeší složitou administraci vodohospodářských staveb, které byly při povodni poškozené, či kompletně zničené, ale jejichž správu musí podniky povodí dlouhodobě složitě zajišťovat. Zákon ale bohužel v Poslanecké sněmovně zablokovala opozice. Zářijové povodně nám jasně ukázaly, jak zásadní je být připravený na velkou vodu, která může přijít kdykoliv. Neschválení této novely proto považuji za hazard a doufám, že k nápravě dojde co nejdříve,*“ okomentoval ministr Hladík.

Včasné varování zmírnilo dopady povodně až o 80 procent

Díky včasným informacím ČHMÚ o možném extrémním ohrožení byl rychle aktivován ochranný systém a začala přípravná opatření. Podařilo se uvolnit prostor ve vodních nádržích a tím zmírnit povodňové průtoky, v některých případech až o 80 %. Závěrečná zpráva potvrdila, že se díky tomu podařilo ochránit území pod vodními díly a zajistilo bezpečnost významných vodních děl.

„Je důležité, aby byl Český hydrometeorologický ústav dobře financován a mohl si tak udržet špičkové nástroje a technologie pro včasnou předpověď počasí, a i případných povodní. I díky tomu jsme mohli minulý rok začít jednat s předstihem a zabránit ztrátám, které by jinak mohly být až o 80 % vyšší,“ doplnil ministr Hladík.

„Během povodně v září 2024 jsme zvýšili frekvenci výpočtu numerického předpovědního systému ALADIN ze čtyř na osm výpočtů denně pro potřeby výstražné služby. Chystáme zvýšení rozlišení numerického předpovědního systému ALADIN na 1 km. Rozšířili jsme počet hydrologických předpovědních profilů a nadále budeme jejich počet navyšovat. Zprovozníme prezentaci plnohodnotných pravděpodobnostních předpovědí průtoků a vodních stavů,“ říká **Mark Rieder, ředitel ČHMÚ.**

Pro přípravu vodohospodářů a povodňových orgánů je právě včasná předpověď klíčová. Součástí vyhodnocení byla i činnost povodňových orgánů a dalších složek ochrany před povodněmi. Jako podstatná se ukázala vzájemná komunikace mezi všemi příslušnými složkami. Velmi oceňovaná byla mimo jiné možnost on-line účasti zástupců obcí na jednání krajských povodňových komisí a on-line jednání krajů s Ústřední povodňovou komisí.

Posílena byla především komunikace směrem k veřejnosti. Účastníci povodňové ochrany pozitivně hodnotily zejména intenzivní komunikaci s médii i veřejností prostřednictvím moderních komunikačních platform. Ve srovnání s předchozími významnými povodňovými událostmi nedocházelo k zahlcování informačních linek. Jako významný fenomén je možné označit komunikaci prostřednictvím sociálních sítí.

Veronika Krejčí & Tiskové oddělení MŽP

tel.: 267 122 835 nebo 267 122 058

e-mail: tiskove@mzp.gov.cz

<https://mzp.gov.cz/cz/pro-media-a-verejnost/aktuality/archiv-tiskovych-zprav/vyhodnoceni-povodne-v-zari-2024-vcasne>